

Koroško Koroščem

Št. 18.

Celovec, dne 19. februarja 1920.

Št. 18.

Kako si mislijo Jugoslovani „prosto ljudsko glasovanje“!

Ljudsko glasovanje.

V listu „Correspondance Europeene“ piše znani francoski Švicar Fred du Bois o ljudskem glasovanju na Koroškem:

„Ljudsko glasovanje se more le vršiti po načinu, ki ga zahtevajo človeške pravice, če se:

I. vsakemu državljanu, ki ima pravico do glasovanja, zagotovi popolna svoboda besede in če

II. tisoči begunci, ki čakajo onkraj meje, dobijo nazaj svoj dom in da morejo oddati svoj glas, ne da bi jih silili v njih domačem mišljenju.

Kar se je godilo pred enim letom pod strogo kontrolo ameriške komisije, se mora tudi zdaj ukreniti, ne da bi bili pogoji drugači, pod enako strogo kontrolo misijone združenih držav.

Srednja in zahodna Evropa je s tem zadeta, da se vrši ljudsko glasovanje popolnoma pravično. Glasovanje pod silo in grožnjo -- bi ta li bila javna ali pa skrita -- jugoslovanskih bajonetov, bi povzročilo dalje kal bojov med seboj, kar bi tudi svetovnemu miru nikako ne bilo ugodno. Kdor hoče miru, si mora vzeti in porabiti sredstva, da ga zagotovi. Nespravljena Koroška v srcu Evrope bi zares bila zelo nevaren irredentizem, ki jih je v Evropi še bati.

Pred enim letom se je ameriška komisija prepričala, da so Karavanke edina mogoča meja med Kranjskem in Koroškem. Zdaj kakor prej ni nobenega pravičnega in nepristranskega sodnika, ki bi drugače določil. Karavanke, ki postavljajo visoko in široko pregrajo med dvema kulturama in dvema plemenoma, so izredno poročstvo miru. Naroda, ki bivata na severu teh gorah, — da sta tudi različnega roda — sta se tekom stolet zedinila v eno ljudstvo, ki ima danes enak cil in enake interese.

To ljudstvo pa je ljudstvo Koroške.“

Koroško Koroščem!

Iz velikovskega okraja nam piše zvest Korošec:

„Tukaj smo rojeni Korošci, tukaj so pele Korošce od starih časov svojim dečkom in deklicam pesni zazibalke in ajatutajo, tukaj smo preživeli kakor naši stariši, kakor ded in babica najsrečnejša mlada leta.

Vse cerkve, farože, šole, vse ceste itd., kar imamo le javnega, vse smo mi Korošci sezidali in ustvarili.

Zdaj pa pridejo na enkrat tujci k nam, ki prej naše dežele še videli niso, še manj pa kaj delali in izvršili za nas in hočejo nas, ki nočemo trobiti kakor oni žvižgajo, s vsemi sredstvi, kateri so le mogoče, si silo in z vabljenjem izpodrinuti od naše zemlje, da bi naredili prostor za Srbe in hlapce njih, Kranjce! Po celi zasedeni con vlad in gospoduje sirova sila bazonetov. Nikjer ni več pravice in prava, na samo ovadbo nakupljenih pomočnikov zaperajo in uničijo koroško misleče, katerim odvzamejo brez dokaza geverbe. K temu pa pride še jugoslovanska duhovščina, ki je popolnoma na strani tujih premagalcev in tem pri njih silnem dejanju vedno in povsoda pomaga, jih podpira.

Vendar se mi domovini zvesti Korošci ne bomo dali podjarmiti, ne, nikoli! Kjer nam je prvič zasijalo Božje solnce, kjer so nam prvič lesketale zvezde nebesa, kjer ti je blisk prvič kazal vsegamogočnost Boga, kjer ti je njegov vihar skoz dušo šumel,

tam je tvoja domovina!

In da bi bile nerodovite skale, peči ali pusti, samotni otoki, da bi bivale revščina in trud s teboj, na vekomaj moraš ljubiti tvojo deželo, tvojo domovino, očetovo hišo. Človek si in ne nespametna živina, ki je zadovoljna, ko le dobi kaj žvakati, človek si in ne moreš pozabiti tvoje domovine, ampak sveto obdržati v tvojem srcu!“

Kmalu, ljubii rojaki, bo prišel čas, ko se nam bo dala priložnost, rešiti milo domovino, zatirano od Srbov in Kranjcev. Vsak Korošec, ki se še drži pokoncu v kljub vsega, hrepeni v cono A po svobodi, katero smo zgubili, odkar so se vrinili balkanci — Srbi, prost, razuzdan in nevezan hoče biti vsak. Le ta, kateremu se ti večni boji dopadejo, kateremu donese to večno vojskovanje plačila, ali ki je že od začetka neprijatelj, sovražnik Korošcev, samo ta more zadovoljen biti pod srbsko silo,

mi Korošci pa ne in nikdar!

Koroška in valutno vprašanje.

Pri svoji agitaciji proti enotno, nerazdeljeno Koroško rabijo Jugoslovani predvsem valutno vprašanje.

„Koliko je vreden moj papiren denar?“ to je valutno vprašanje za ljudstvo. To valutno vprašanje pa nima samo republika Avstrija, **enako** jo ima Jugoslavija, ima jo skoro cel svet, vse države. Veljava francoskega franka je na primer v Švici na $\frac{2}{5}$ svoje veljave pred vojsko padla, italijanska lira na okoli $\frac{1}{3}$, nemška mark na $\frac{1}{10}$, češka krona na $\frac{1}{15}$, jugoslovanska in avstrijska na $\frac{1}{40}$ do $\frac{1}{50}$, ruski rubel celo $\frac{1}{100}$ svoje veljave pred svetovno vojsko. Tako so vse države sveta, ki so bile zapletene v vojno, na veljavi svojega papirnega denarja veliko izgubile. Zakaj?

Vse te države so med vojsko v resnici svojo narodno premoženje zapulfrale. Daleč čez obstoječe denarno kritje so tiskale vse te države bankovce, da bi mogle plačati strašanske vojne izdaje. Čim več je tako postalo bankovcev, čim manjše je postalo denarno kritje. Posledica tega gospodarstva s papirnim denarjem občutijo danes vse države. Prav za prav ima samo še Amerika v resnici denarno kritje svojih bankovcev. Od dežele dolarjev upajo tudi vse evropske države pomoči proti prepadanju svojega denarja. Italijanski zakladnik se je pred kratkem izrazil:

„Če traja to motenje gospodarskega življenja naših držav tako dalje, bi pomenilo svetovno nesrečo, če ne pride pomoči.“

V Parizu je povzročil zadnji padec kurza (veljave) francoskega franka do cela **grozo**. Zmagajoče Francosko stoji danes s svojim denarjem tam, kjer je zrušena stara Avstrija stala pred 14 meseci. Amerikanski kralji dolarjev pa nočejo in tudi sami ne morejo pomagati. Amerikanski finančni minister je pred kratkem poziv k pomoči osorno zavrnil, ker bi bila Evropa sama kriva, da se ji godi tako slabo. Amerika ima po besedah tega moža sama svoja vprašanja, ima sama svoje dolgeve. Ja, ameriška zakladnica je proti voditeljnim narodnega zbora izrazila bojazen, da se bo Amerika sama odvrnila in odpravila od svoje veljave zlata, če bi dajala toliko posojil, prišla bi sama v nevarnost. Po najnovejših poročilih se govori zata v Ameriki samo o posojilu za Avstrijo in Poljsko. Druge dežele Evrope pa prepusti Amerika svoji usodi, to se pravi, veljava denarja evropskih dežel bo padala in padala in se hitrejši ali počasnejši bližala položaju, da bankovci ne bodo več vredni kot vredni papir. Tej reči, temu položaju se niiti Jugoslovani niti Lah niti kaka druga dežela ne bodo izmehnili.

Če trdijo Jugoslovani pri agitaciji na Koroškem lažljivo kaj drugega, je to samo hujskajoče delo. Jugoslovanski denarni, valutni položaj je **ravno tako slab kot avstrijski**.

Da stoji jugoslovanska krona malo višji kot avstrijska — 100:150, ne pa kakor „Korošec“ **goljufivo** pravi: 10:100 — je to vzrok, da Avstrija sama nima dosti živil in da je tako **za zdaj**, prej da se prav uredi delo in promet, odvisna od tujih dežel. (Opomba: Avstro-Ogrska banka da zdaj samo 130 avstr. za 100 jugoslov.) Največkrat se pa v Avstriji s avstrijskimi kronami **boljše** živi kakor v Jugoslaviji z **enako** veliko jugoslovanskimi.

Do cela neumna in nespametna pa je različna veljava denarja teh držav, če si ugledamo cene v Jugoslaviji in Avstriji **Po tem je Avstrija danes dežela, kjer se kupuje najbolj po ceni, najbolj doberkup:**

V Zagrebu stane eno jajce 6 SHS-K, to bi bilo po zgornjem uradnem razmerju 100:150 — 9 kron. Na Koroškem košta največ jajce 4—5 K. V Zagrebu je torej še enkrat tako drago!

En hvaž kafeja košta v Zagrebu 2,50 jugosl. K = 3,75 avst. V Celovcu pa samo 1 K 50 vinarjev!

Za moške klobuke moraš plačati v Zagrebu 400 do 600 SHS-kron, to bi bilo 600 do 900 avstrijskih, medtem ko kupiš v Celovcu dobre klobuke še za 150 do 200 K!

Za prav žlaht ženske obleke plačaš v Zagrebu 4000 do 5000 SHS-kron, to je 6000—7500 avstr.; v Avstriji dobiš že za 600—800 K povsodej dobre ljudske obleke.

Sobe dobiš v Zagrebu še-le za 600 SHS-K na mesec, to je 900 avstrijskih.

Toda ni treba, da vzamemo ravno Zagreb v primer; skoro enako razmerje je ja tudi že med prostim Koroškom in cono A, ki je zasedena od Jugoslovanov. Cela komedija opic (ofov) se pa vsakemu zdi ta različna veljava, ki je samo **narejena**, avstrijske in jugoslovanske krone, če ve, da kupuje Jugoslavija svoj papiren denar po vagonih pri avstro-ogrski banki na Dunaju, ga žigosa in ga tako potem prinese na trg kot „boljši“ denar.

Dalj pa greš v Jugoslavijo doli, v Belgrad ali celo Niš, je različna veljava še bolj očitna; kajti v stari Srbiji žive z **dinarji** dražje kakor v Avstriji s **kronami**, čeravno velja med Jugoslavijo in Avstrijo 1 dinar 5 kron! To se pravi: v Zagrebu kupiš n. pr. klobuk za 400 SHS-K; v Srbiji (Niš) moraš plačati za isti klobuk 400 dinarjev, to bi bilo 2000 avstrijskih! Koroški Slovenci pomislite! Take razmere bodo vso narodno gospodarstvo uničile, so samo dobre za hudodeljsko dejanje verižnih kupovalcev!

To bo zadostilo, vsem dokazati, kako neumno je, Korošcem zaradi tega svetovati, glasovati za Jugoslavijo, ker stoji med narodoma jugoslovanska krona nekaj višje.

Noben človek ne živi v Jugoslaviji od časa žigosanja ali kolekovanja bolj doberkup, kot prej, da so mu glih vzeli precej od denarja. Nasprotno! Živi za veliko slabši in dražji!

Krivica Jugoslavije pa vpije k nebesu, ker je s kolekovanjem — ne da bi se poboljšala dragota, nasprotno! — odvzela kmetu in delavcu $\frac{1}{5}$ od teško prihranjenega denarja, ki je zginil v aržate Srbov. Slovenski kapitalisti pa in advokati, ki imajo svoj denar v zemljiščni posesti, akcijah in tujem denarju, so bili prosti tega srbskega davka, v primeri h kmetu in delavcu ničesar niso dali, ničesar niso izgubili, ničesar se jim ni vzelo.

Vsako narodno gospodarstvo, ki hoče ozdraveti, se mora bolj in bolj odreči temu gospodarstvu papirnega denarja. Posebno danes nikdar ni bogastvo države v veljavi ali množini svojega papirnega denarja.

Bodočnost naroda so naravne moči dežele, posebno pa pridelujoče in izdelujoče moči naroda samega. Tako je učil velik nemški nacionalekonom List. Te beseda pa veljajo **danes** bolj kot nekdanj. V tej reči, kakor v drugih, Korošce ni treba biti strah v primeri z Jugoslavijo!

Avstrijsko ljudstvo ima omiko, šole, sposobne delavce, modre učenjake, izkušene inžinerje in trgovce, z radostjo stvarjajočega kmeta, dober in discipliniran aparat uprave. V primeri k srboslovanskem ljudstvu **analfabetov** so in ležijo v našem ljudstvu **strašanske izdelujoče moči pripravljene**. To **bo** in mora določiti v boju narodov za prihodnost.

Tako je bilo v preteklih časih, take, enake bodo ostale postave človeškega kulturnega razvijanja tudi na vselej!

Kdo se laže?

Jugoslovansko časopisje na Koroškem, posebno „Korošec“ in „Mir“ trobijo nam koroškimi Slovencem vedno na učesa, da so v Jugoslaviji za kmeta in za vse druge stanove nebesa, v Avstriji bi bilo pa hujši kakor v peklu. Tam rekvirirajo kmetu zadnji repič živine, vso žito in mu vzamejo poslednji kleb kruha. Kar pa tako morebiti kmetu še ostane, mu pobe-rejo strašni folksverovci, ki so izstradani kakor psi. Avstrijci ze eden drugega koljejo in pojedó. Tako in slično govorijo ljudi, najeti, da sleparijo Korošce.

Ljubljanska „Jugoslavija“ pa piše v svoji številki od dne 28. januarja t. l. dobesedno:

„Stojimo pred plebiscitom, vendar naši vladni organi se ne ganejo, da bi vsaj skušali zboljšati koroško gospodarsko stanje, katero postaja naravnost katastrofalna. Nemci v cono B preskrbljujejo svoje ljudi v razmerju za nami naravnost **izborna** in teško nam je poslušati tudi od naših zavednih pristavev, da je prebivalstvo

onkraj demarkacijske črte preskrbljeno z vsemi potrebščinami.

Tako bodi samo mimogrede omenjeno, da dobiva ljudstvo onkraj demarkacijske črte petrolej liter po 3 K, pri nas pa ga ni mogoče dobiti za nobeno ceno; če pa se ga kedaj dobi, pomešajo ga gotovo temni elementi (goljufive osebe) tako daleč, da postane nerabljiv. Vlada naj premišluje tudi o tem, da navedem le en slučaj, kako „ugodno“ bo vplivalo na plebiscitno glasovanje dejstvo, da morajo naši ljudje za kože, katera so dali strojiti pri celovških strojarjih ter jih prinašajo nazaj domov, plačati neznosno veliko carino, dasi tukaj ne vlada samo pomankanje usnja, marveč ga sploh tudi za najhujšo potrebo ni ter jih tako le usnje iz kož doma zaklane živine zamore varovati pred najhujšo zimo. Ni nam umevno, zakaj ne razširjajo gospodarski uradi svojega delokroga na vse najnujnejše potrebe, kar bi nudilo vzaj možnost, oskrbeti se z najpotrebnejšim.

Za naše ljudstvo je to ogromne važnosti, ker z zastraženjem demarkacijske črte mu ni mogoče, prevažati svojih izdelkov in pridelkov po svojem starem običaju v Celovec, kjer se jim posebno za živila nudijo cene, katerih seveda pri nas ne more nikdar doseči. Nasprotno pa je nabava industrijskih izdelkov tam cenejša kot povprečno pri nas, kar ga seveda zopet vleče tje (na Celovec).“

To nam ni kaj novega, kar nam tukaj pove slovenski list „Jugoslavija“; samo potrdilo resnice je, potrdilo tega, kar vam pravimo v „Koroško Korošcem“ in v letakih.

Ko „Jugoslavija“ sama pravi, da kmet nikdar ne deseže teh cen v Jugoslaviji kakor v Avstriji, če pravi dalje sama, da dobi kmet v Avstriji vse potrebne industrijske izdelke (mašine, orodje itd. itd.) bolj doberkup kot v Jugoslaviji, mora vendar vsak Korošec spoznati — res ni treba posebne pameti —, da je se tem rešeno za nas vse koroške Slovence in Slovenke vprašanje, kaj je nam storiti. Storititi namreč za nas in naše otroke samo to, kar je za nas dobro, kjer nas kliče lepa prihodnost, glasovati za

enotno, nerazdeljeno Koroško!

posebno, če si moremo naše občine in naše šole v resnici uravnati kakor le hočemo! Kaj hočejo tako naši prenapetneži? Zapeljati nas zares v pogubo, da ničesar ne rečem o kraljestvu, med tem ko je na oni strani svobodna republika, ljudovlade brez togotne vojaščine.

Iz slovenskih listov.

Jugoslovani na Spodnjem-Koroškem ne morejo dovolj zabavljati čez Avstrijo. Ničesar sami nimajo pokazati, zato so nevoščljivi, zato tako lajanje. „Ljudski Glas“ od dne 15. januarja t. l. pa piše:

„Gotovo je, da eden drugega krvavo potrebujemo. Avstrija rabi naših živil, mi pa avstrijskih industrijskih izdelkov.“

„Korošec“ se trudi 20. januarja t. l., ljudstvo pomiriti s poročilom, „da je finančni minister izdelal načrt (plan) o davku na vojne dobičke“. Gori omenjeni ljubljanski list pa pravi: „Načrt je bil potreben, samo izpeljan ne bo, ker se bodo vojni dobičkarji že pravočasno ognili, kot se vsem drugim postavam, ki jim ne diše.“ Kdo hoče resnico bolj na kratko?

Nekdaj in zdaj!

Zelo zanimivo posebno za nas Korošce je, kako je pisal „Slovenec“, list ljubljanskega škofa Jeglič-a in dr. Brejca leta 1914. pred vojno. Ravni tisti ljudi, isti možje, ki hočejo svoje ljudstvo in nas koroške Slovence vtlačiti pod srbski jarem, so označili leta 1914. Srbijo kot deželo morilcev, ki hoče Hrvate in Slovence požreti. Dne 6. julija je z velikim zadoščenjem „Slovenec“ poročal o „globokoresni, veličastni manifestaciji“: Prvi je govoril državni poslanec Povše, potem pa dr. Šusteršič, ki je govoril tako-le: Franc Ferdinand, predstavnik velike Avstrije je padel po zločinski roki velesrbskih propagatorjev. Pilati (Opomba: svetega pisma, se je dobro učil!), ki simpatizirajo z velesrbskim hudodelstvom, si skušajo danes umiti roke. Proč s Srbijo! Naj Srbi gledajo raje gnilobo svoje lastne države. Umor, ta podel umor, to je danes njih delo. Tem bolj se mora človek čuditi, kako se morejo na naših tleh sploh še najti ljudje, ki proglašajo Belgrad kot kul-

turno središče Jugoslovanov . . . Prijatelji, Ki tega ne vidite, da je bodočnost hrvatsko-slovenskega naroda iskati le v okviru habsburško-lorenske monarhije, ta je veleizdajalec, ki spada na vislice! Slovenci, v boj za našo preljubo Avstrijo zoper vsakega sovraga! Kadar nas bo naš cesar klical, da obračunamo s hudodelci, ki so zakrivali sarajevsko katastrofo, takrat bodo ti takozvani „bratje Srbi“, ki spominjajo na tiste brate, ki so svojčas klali svoje brate in dejali: „Ne boj se, brate!“ — takrat bodo ti „bratje“ čutili našo pest, takrat bo težka pest slovenskega vojaka, slovenskega fanta razdrobila črepinjo tistega Srba, ki ni zadovoljen s tem, kar mu je Bog dal. Torej: proč s Srbijo!“ „Naprej“ od dne 3. januarja 1920 pravi: „Res je: SLS je tudi v tekmi za patrijotizem odneslaAVOROV venec pred nosom vseh drugih patrijotičnih strank vseh narodov bivše avstrijske monarhije.“

Zagrizenemu svojemu sovraštvu do Srbstva pa je dal „Slovenec“ duška s temi-le besedami: „Ves srd, ki ga je sposobna poštenost proti zločinstvu, ves ta srd se obrača proti srbstvu. Premalo bi bilo rečeno, da bo slovenski vojak storil svojo dolžnost, kajti storil bo več, veliko, več! Njegovemu junaštvu se pridružuje globoki srd proti brezstidno nesramnemu Srbstvu, s katerim hočemo končno obračunati, da bo potem mir na vselej. Če bi imela Srbija le količkaj čuta za čast in poštenje, bi morala sprejeti pogoje Avstrije. Toda kdo bo čast in poštenje iskal pri kralju, ki je prišel po umoru na prestol, kdo pri srbski vladi, ki je marioneta v rokah tistih oficirjev, ki so svojedobno pomorili kralja Aleksandra in njegovo soprogo. Zato kličemo s slovenskim ljudstvom: Smrt sovražnikom! Doli s Srbijo!“

„Ko se je na tisoče in tisoče družin, pahnjenih v pogubo in smrt, solzilo“, beremo v „Napreju“ od dne 11. januarja t. l., in se vilo v brezupnih krčih, je pisal „Slovenec“: „Celo noč prihajajo rezervisti v Ljubljano. Zavrela jim je junaška kri. Vse hrepeni za tem, kaznovati cinično hudodelsko Srbijo, to banditsko državo, ki je garja na telesu Evrope, sramota za kulturo današnjega veka. Ni je države v celi Evropi s Turško vred, kjer bi se dosledno delalo s takimi banditskimi sredstvi kakor v Srbiji. Srbija je država Judežev, stalna sramota na telesu jugoslovanstva. Če je kdaj kaka vojska bila pravična, je to vojska proti Srbiji, tej sramotni državi, ki živi samo od umora, sleparije in verolomstva. Ta država mora biti ponižana. To je edina pot do resničnega, trajnega miru. Miru nikdar ne bi bilo, če bi Evropa na sebi trpela banditsko srbsko gnezdo! Hvala torej našemu presvetlemu cesarju, da je v obrambo in čast skupne domovine prijel za meč! Junaška Kranjska je pripravljena napraviti čudeže junaštva. Kranjska je in ostane ponos Avstrije, neprecenljiv biser v habsburški kroni . . . Smrt sovražnikom, smrt Srbom!“

S kanoni vas pozdravimo, vi Srbi,

Dom hladen vam postavimo ob vrbi.

V imenu Božjem pride k vam armada,

Pogledat, kaj se sveti tam iz Belgrada.

Z zeleno vas odenemo odejo

In prestol vam operemo krvavi . . .

Na plan! Presveti cesar kliče nas! . . . Sa Srbe! Mi gremo v boj in prapor naš in božji nosimo s seboj!“

„Kakšne misli“, se je takrat vpraševal ljubljanski list „Domoljub“, „nas navdajajo, ko gledamo na obzorju vzhajajočo krvavordečo zarjo svetovne vojne? Kaj naj rečemo ob tem trenutku o Srbiji? — Srbija, o tebi vemo jasno, kaj si! Grd madež si na telesu Slovanstva, zato se pravo Slovanstvo s studom obrača od tebe in gre — proti tebi. Podla in umazana si pa še bolj, ker si le orodje v rokah hinavcev!“

Tako so torej pisali Kranjci, ki nas koroške Slovence hočejo zdaj vtlačiti pod srbski jarem, pod „madež na telesu Slovanstva“, tako so blagoslavljali vojno in navduševali ljudi za vojno proti „banditskemu srbskemu gnezdu“!

Na drugem mestu nadaljuje „Domoljub“:

„Ko so odhajale prve naše čete na bojišče, je nas presvetli knezoškof govoril k vojakom tale lep govor:

„Možje, kliče Vas cesar, da maščujete z orožjem v roki skrajna, krivična prizadevanja, razkosati in uničiti krasno našo Avstrijo pod žezlom naše starodavne habsburške cesarske rodovine, da maščujete zvijačno zapeljevanje naše mladine na izdajstvo domovine in cesarja, da, na črno in sramotno izdajstvo! Vi greste v boj za katoliško Avstrijo, zoper zaklete sovražnike samega Jezusa! . . . Možje, kako vzvišen, kako

svet, kako Bogu dopadljiv je boj, v katerega ste poklicani! **Z Vami je pravica, z Vami je Bog!** . . . Morebiti nekatere od Vas čaka smrt. O junaška smrt, o sveta, o srečna, o mučeniška smrt! Taka žrtev celo vice izbriše. Torej naprej za vojskovodji! Tako je govoril presvetli naš knezoškof. V ti vojski pa bodo obležali sovražniki Avstrije in z njimi vred vsi ljudski zapeljivci . . .“

Kako so se vendar izpremenili, predrugačili časi! Komaj pet let je od tega in zdaj bi naj bili „zločinci“, „hudodelci“, ta „garja“, ta „grd madež na telesu Slovanstva“, ti „morilci in banditi“ naši „ljubi brati!“ Kako to?!

To „banditsko srbsko gnezdo, ta sramotna država, ki živi samo od umora, sleparije in verolomstva, država, od katere se obrača pravo Slovanstvo s studom in gre proti zločinstvu, proti brezstidno nesramnemu Srbstvu,“ bi nam zdaj naj ukazovala in gospodarila, bila naša domovina? Kako to?!

Slovenci, in z njimi mi, šli „v boj zoper zaklete sovražnike kamega Jezusa“, zdaj bi naj biti ravno ti naši „brati“?! „Pravica“ je bila z nami, za nami je bil sam „Bog“, zdaj bi naj bili ti naši „bratje“?! „Junaška, sveta, srečna, mučeniška“ je bila smrt! To bi zdaj pri glasovanju naj pozabili vse mi koroški Slovenci? Ljubeznjivo bi naj objele zdaj koroške Slovenke kot „brata“ takega Srba?

Ja, junaško, sveto, mučeniško je trpljenje vseh beguncev, trpljenje vseh domovini zvestih Korošcev in Korošic v coni A!
Z Korošci je pravica, z njimi je Bog!

„No no, Jozej, kaj pa je s teboj, da te tako dolgo ni videti? V osmih dneh se vidiva, sva onbart rekla. V resnici te pa tri nedelje in bilo. Si bil bolan ali se je kaj drugega zgodilo, da te ni bilo?“ nagovori Miha Jozeja.

„Bog te primi!“ pravi Jozej. „Bolani sem bil, zgodilo se mi tudi ni ničesar. Ne smeš mi zameriti, a nisem dobil bevilinhe. Veš! Zato ti prinesem danes pa kaj posebnega: Našega „Korošca“! Vselej, vem, si mislil, da je tvoja glava boljša kakor moja. Sva pa ja vendar soseda! Pokazal ti bom, da nisi prav naredil, ko si ubežal, da nimaš prav, če se za tvoje „enotno Koroško“ tako poteguješ. Le počaj, kmalu ti bo žal, da z nemško Avstrijo držiš. Le poglej, kaj šriba „Korošec“: 100 avstrijskih kron veljajo zdaj samo več 10 naših v Jugoslaviji. Cel tvoj denar si vzel takrat s teboj in imaš zdaj — skoro nič. Pomisli: Ljudsko glasovanje bo za Jugoslavijo, „Mir“ in „Korošec“, katera berem, sta že šribala, da jih je 90 od sto za Jugoslavijo. In ti to reč ne boš drugače naredil. Eubart boš vendar moral priti nazaj na tvojo hišo, brez gospodarja pač ne gre doma, kakor bi moralo. Ko pa prideš domov, boš cel tvoj denar moral zamenjati. Avstrijski denar je pa že zdaj samo desetina od našega. Pa še zmiraj pada in pada, tako da potem še knofa ne dobiš, da bi še tkaj denarja imel. Ja! Marija, Marija, kaj pa boš naredil, ko boš vse zgubil? Miha, bogaj me, hitro zmeni denar v naš, da ti bo saj malo še ostalo, če že prej nisi mislil na to, bogaj me! Hočem ti ja le dobro! S Fajmoštrom sem tudi marnjal o tej reči; rekli so: „Zakaj je bil tvoj Miha tako neumen, škodo ima sam! Zdaj vidi vsak,

da se sam v svojo kožo reže, ki ni za nas in za Jugoslavijo. Kdor noče slišati, mora pač občutiti!“ Ja, tako so povelji gospod fajmošter.“

„Jozej, si že pri koncu?“ vpraša na to Miha in se mu posmeji.

„Ja, ali ti to ni dovolj?“ bara Jozej.

Miha se pa koj smeji in reče: „Zdaj moram te jaz prositi, ne zameri mi, da se smejim. Če drugih skrb nimaš, to skrb ti lahko odvezam. Poglej, črni so še moji lasi in zavolj tega tudi ne bodo postali beli. Mirno sem te pustil govoriti, zdaj me pa tudi ti poslušaj:

Veš, koliko dá avstrijska država za vaš denar? Ti praviš, za eno krono deset. Ja, kaj še! Eno in pol in ne več, pa še belija ne več! To ja ni več po krščanskem, kako delajo ti vaši „brati“ s Korošci! Morebiti bo eden ali drugi tako zabit, da se bo zdaj kar ustrašil in letel s svojim avstrijskim denarjem — in dobil desetino. Pa še zabit ne treba biti, če vaši listi tako šribajo, da se vidi, kakor bi bila resnica, in če potem še fajmošter tudi to trdijo, ki so vendar študirali, ni čuda, da je zdaj ljudi strah in ne vedo, kaj narediti. Z visokimi coli vam vzamejo „brati“ Bog ve koliko denarja. Zdaj hočejo pa še vrhu tega narediti dober kšeft in nekateri bodo neumni dovolj, da bodo jim nosili svoj denar. Ljubljance se bodo pitali in hvalili „brata“ Korošca, da je tak priden in jim kupuje torte. Ja, če ima vsak Korošec več, kot mu je treba, denarja, si sam more kupiti torte, ne pa z njimi pitati tujce, Kranjce!

O, le počakaj! Ni več tako dolgo do ljudskega glasovanja! Kakor hočejo vas tuje pri denarju opehariti in ogoljufati, tako je laž, da je 90 od sto za njih „Jugoslavijo“. Le počakaj, boš že sam videl, da bo ljudsko glasovanje vsega tujega — konec. Kaj pa bo nam Kranjci ali Srbi?! Smejati si se malo prej, ko si rekel: „tvoje enotno Koroško“. No, boš že videl.

Našega fajmoštra pa dam lepo pozdravit, ne pozabi, in reči, naj da bere ljubljanski „Slovenski Narod“ štev. 27 od dne 4. februarja t. l.

Ravno a denarju sem tudi jaz hotel se teboj govoriti in sem prinesel to številko s seboj, da ti pokažem, kaj velja vaš „dober“ jugoslovanski denar in kaj vas še caka. Ni dovolj, da zahtevajo ti „brati“ strašne cole od vas za vsako reč, ravno za potrebne reči, katere vam sami ne morejo dati; ni dovolj, da bi imeli zdaj koroški Slovenci z avstrijskim denarjem pitati Kranjce in ljubljansko gospodo; ni dovolj, da so vam vzeli 20 procentov od denarja pri kolkovanju, ko ničesar ni postalo drugače in boljše. Ja drugače že: peti del vsega denarja so vam vzeli in dragota je še večja. Cene so poskočile še bolj in denarja imate manj! Ni res?!

„Ja, je res, prav imaš,“ pravi Jozej v skrbeh.

„Lej,“ nadaljuje Miha, „jas bi ja ničesar ne vedel od vas, če bi ne bral slovenske liste. Ko sem ubežal, sem pisal na Ljubljano, da dobim zdaj liste sem na nemško Koroško. Vem, da vam pravijo enako kot pri kolkovanju zdaj, ko vam hočejo dati za štiri kolekovane krone en srbski dinar: da je ta dinar več vreden, da bo cena za vsako reč tkaj znižana, kolikor morate dati kron za dinar, „notranja moč“ denarja se bo zvišala, kakor pišejo ljubljanski listi, tako da bo postalo še bolj doberkup.“

„A, to ni res, ljubi moj!“ zavrne Jozej. „Za eno kolekovano krono bomo dobili cel dinar!“

„Ja, kaj še! Tega ne verjamem, prej da ne vidim reč z lastnima očesoma. Zdaj še manj, kot prej, ko sem bral omenjeni „Slovenski Narod“. Poglej sam, kaj piše:

„Valuta . . . Na mesto (rdečeličnih ljubljanskih meščanov) stopili so ošabni verižniki, dočim so nekdanji dovtipni meščani zeleni od jeze, deloma ker ne spadajo sami v ta častivredni stan (verižniški namreč!) . . . V zadnjem času namreč čujete v Ljubljani samo še zabavljanje. Ako že ne na vojnega dobičkarja (Jozej le pogledj? gori stoji „verižniki“ in tukaj „vojni dobičkarji“. V tem je svet enak tu ali tam. Na Jugoslovanskem ničesar ni boljše, ne tu ne tam, ne v Jugoslaviji, ne v Avstriji, ne v Italiji itd.), potem sigurno ali na vlado, ali na župana ali na dr. Korošca ali Laginjo . . . Tiste nekdanje hudomušne ljubljanske zabavljalnosti pa ni najti v besedah teh kritikov, ki po večini smatrajo samega sebe za primerne bodočega voditelja slovenskega naroda in vsaj kolikor toliko sposobnega za ministra konstituante ali živinoreje ali vere, oziroma v skrajnem slučaju za predsednika deželne

vlade ali pa ljubljanskega župana! Ne, njih besede so strupene, da človeka strese, in ako pri tem govornik še s povzdignjenim glasom, da ga uje cela kavarna, pové, da je država na robu propada (Jozej, le dobro poglej te besede. V Ljubljani se govori, da je „država že na robu propada“!), ter pri tem udari ob mizo, da zažvenketajo čaše — onda, brate, ni več prijetno.

Poslednje tedne pa je postalo življenje naravnost nezrosno. K vsem nadlogam, ki nas tepejo že 5 let: kuga, lakota, vojska itd. (Le poglej, Jozej, res tako stoji!) je prišla še valuta, ki je hujša od potresa . . . Valuta gori, valuta doli, valuta sem, valuta tja, vsako jutro, vsak večer. Posvetovanja, ankete, zborovanja, protestni shodi, — za človeka, ki ima za seboj dogodke svetovne vojske, je to polagoma preveč. Pa pride — glej čudo! — poročilo pride iz Beograda, da je valutno vprašanje rešeno! Rešeno na najbolj preprost način, ki si ga moremo misliti: da zamenjamo avstrijske krone al pari za jugoslovanske!

V resnici nisem verjel v prvem trenutku. Pa so me kmalu prepričali. Posebne izdaje listov, svečani obrazi vseh resnih politikov, zastave na uradnih poslopih (Jozej, poglej, zastave, bandere so že imeli!) in končno komentar . . .

„Kaj pa je to: „komentar“? bara Jozej.

Miha na to: „Komentar je: izjava, pojasnilo. No beriva dalje: komentar deželnega predsednika — počasi sem zlezal tudi jaz iz svoje zakrknosti in moja žena se tisti dan ni mogla prenačuditi prijaznemu obličju (tò je gsiht, Jozej) svojega moža. In ker me je zmotil vrag popolnoma, sem šel in napisal še sam članek, v katerem sem dobro očetovsko vlado vsaj „kolikor toliko“ pohvalil.

Pa sem se odpeljal v Beograd, potolažen in dobre volje . . .

A čujte sedaj mene, nesrečnika! Ko priromam iskajoč v širnem mestu skromem krevet brez stenice v gostilno, kjer se zbirajo slovenski veljaki v Beogradu, menite li, da so mi rekli: dober dan!, ali da so me vprašali, kako bi se mi prilegla topla juha (župa) ali bržolica s čebulo (Rostbraten mit Zwiebel, pravijo na Nemško-Avstrijskem, veš Jozej)? Planili so res na me kot volkovi, a glas je bil iz ust vseh isti: „Kaj praviš k valuti, a?“

Pa so mi dokazali, da je bilo ljubljansko poročilo švindrel, posebne izdaje listov odveč, svečani obrazi in zastave brezgodaj, da je moj članek od muh in tudi komentar deželnega predsednika slične vrste. Da smo vsi (zdaj pa dobro pazi, Jozej!), da smo vsi skupaj tepci, ki bi bili mogli naprej vedeti, da se krona ne bo nikdar zamenjala drugače kot 1:4 ali pa še slabše in — da bo svet že videl, kaj „poroče domovina.“

„No, Jozej, zdaj mi pa odkritosrčno povej, ali moje besede niso resnica! Zdaj vidiš, kako se hudo godi v Ljubljani, da je dalje res, ko rečem, da je sleparija, kar vam pravita in pripovedujeta „Korošec“ in „Mir“. Vem da piše posebno prvi rad o nemško-avstrijskih mestih „lačenbergerjih“. No mislim, da so v Ljubljani in drugih krajih te „Jugoslavije“ enaki „lačenbergerji“. In kaj bo z denarjem, če piše, kakor sva brala, „Slovenski Narod“, da se nikdar ne bo zamenjala krona v dinar drugače kakor 4:1, „ali pa še slabše“, stoji tukaj. Kaj bo?

Jozej zaškriplje z zobmi.

„Si kaj rekel?“ bara Miha.

„Vsi hudirji!“ zakolne Jozej in pobije palco v tla, da sama obstoji. Je vendar resnica, da je „Korošec“ in „Mir“ in vse drugo sama — sleparija? In ti se imenujejo naši „brati“, naši „rešitelji“!

Sram ga je, da je hotel svetovati, ko je reč v resnici nanobe. Hitro podá Mihi roko in reče še v jezi: „Srečno, Miha!“

„No, no, Jozej, kaj pa imaš?“ vpraša Miha. Jozej pa odide brez besede. Miha ne ve, kaj da je; sliši pa, kakor mrmra sosed Jozej: „Ti brati! Ja, brati! Hudir, ti! Sleparija! Kaj je storiti?“

Posmeje se Miha in zakliče za Jozejem: „Kaj je storiti? Koroško glasovati! Ti Jozej, ne pozabi, da prideš kmalu zopet sem! Srečno! pa vse pozdravi doma!“

Obupni klic iz Spodnje-Koroške!

Pismo iz Prevaljah kaže nam Korošcem vsem, posebno pa coni A, kako velika je „sreča“ naših koroških rojakov pod silnim, brezpravnim jugoslovanskim jarmom:

„V Mežni dolini ni več pravice, ne pri občini, ne pri okrajnem glavarstvu, ne pri sodnji! Pri nas se ne sodi po pravici in po postavah, temveč samo po tem, ali si Slovenec ali Nемеc ali celo „nemčur“.

Stefi Kunc je morala 7 tednov preživeti med hudodelci v zaporu, ker je maja lanskega leta Korošce nemško pozdravila; raven tega je morala plačati 100 K globe.

Takih slučajev je pa tukaj veliko.

Naše prebivalstvo je obupano! Ne more verjeti, da bi bilo končno in na vselej proč od stare domovine Koroške!

Pravica do maternega jezika!

Da bi Celovčani k Jugoslaviji hoteli — to laž danes v coni A ne verjame več kmet, ki biva med gorah čisto na samem, ko ne vidi več drugega, kakor nebo in gore.

Zategadelj so izmislili hujskajoči listi SHS — „Mir“, „Draupost“ in „Korošec“ — novo laž. Pišejo zdaj, da se kmetom v Zilski dolini tako slabo godi, da hrepenijo v goreči ljubezni, da bi jih jugoslovanski „brati“ rešili. S to novo lažjo hočejo plačani listi Jugoslovancov našim rojakom v coni A slikati hudiča na mir (zid). S takimi trditvami hočejo nam reči: „Poglejte, koroški Slovenci, tako se zatirajo vaši brati v Zilski dolini, glasujte zato za državo SHS!“

Take laži so prvič predebelo-neumne: kajti kdo ne ve od nas Korošcev, da so bili Zilski Slovenci prvi, ki so se bili vzdignili proti vrinjence Jugoslovane, tako da so ti pri Podkloštru (Arnoldstein) morali pobrati šila in kopita?! Hrabro in junaško so se borili ti Zilski Slovenci v koroških bojih za svobodo, enako kakor čisto nemški okraji. Kaj bi bil vzrok, da bi Koroška zatirala ravno njih najzvestejše sinove? Prosto govorijo v resnici v šoli, doma in v cerkvi svoj materen jezik kakor le prej. Korošču ni dano narodno sovraštvo kakor kranjskim hujskačem. Tudi slovenski uradniki se na Koroškem nikakor ne nadlegujejo na njih službah zaradi njih jezika, ali celo, da bi jih pognali, kakor so ravnali Kranjci z Nemci v Mariboru, v Celjah, v Ptujju in drugih mestih. Občno spoštovan, narodno zaveden koroški Slovenec, monsinjore Podgorc je član deželokulturnega sveta (Landeskulturrat).

Jugoslovani do naše Koroške dozdej še nimajo nobene pravice. In vendar so vse nemške ali koroško misleče uradnike in župane izgnali, v celi Jugoslaviji zaprli vse nemške šole in zavode.

V prosti, svobodni Koroški je v jezikovno mešanih okrajih v šolah pouk za otroke še vselej slovenski in nemški, kakor želijo stariši sami. Vsaka občina ima pravico, sama določiti za šolo jezik pouka.

V Jugoslaviji gospoduje vojaška sila kralja Petra — v prosti Koroški se bodo vedno spoštovale pravice Slovencev do svojega maternega jezika:

Korošci, kje je torej vaša bodočnost?

Naši »brati«!

I.

Koloman Peternell, sin kočarja iz Šent Lípša na Krki, je ušel iz ruskega ujetništva in srečno prišel domov. Ko se prišli jugoslovanski vojaki lanskega leta drugič na Koroško, jo je Peternell pobegnil s svojim prijateljem Dragy-jem na Kristofovo goro. Tam pa so Srbi ujeli oba in njiju ubili. Poprej pa so oropali Peternella do nagega. Vzeli so mu ves denar in druge vrednosti v znesku 3000 K. Mrtlega in popolno oropnega so prinesli siromaka drugi dan 71 let staremu očetu domu.

Edin sin, edina pomoč je bil starčku svoj Koloman in zdaj je ležal mrtev, nag pred njim! Ker stari oče družega nima kakor majhno bajto s peščico zemlje, katere pa še sam obdelovati ne more, trpi zdaj grozovito revščino. Njegovo pomoč, njegovega reditelja in njegovo veselje so mu ubili „brati“ — srbski vojaki.

II.

Pri Zagrebu je imel posestnik Markič črez 300 oralov zemlje. Ker je pa bil Nemcem naklonjen, je moral v 48 urah svojo veliko posestvo zapustiti in se preseliti iz svoje domo-

vine. Za njegovo posestvo in za vso pohištvo in 100 glav žvine mu je dala jugoslovanska oblast — 50.000 K odškodnine, po avstrijskem 75.000 K.

III.

„Nečuvvena predrznost,“ piše „Jugoslavija“ iz dne 3. februarja t. l.: „Priročajo nam:

„V petek ob pol 6. uri svečer je bila napadena neka gospodična pred trgovino Miklauc pred Škofijo od treh vojakov. Ko se je branila, je eden potegnil bodalo. Na prestrašeni krik so pa potem ti junaki zbežali po Lingarjevi ulici.

„Malo preje je pa bila neka druga gospodična na isti način napadena od dveh vojakov pred stolno cerkvijo. To je pač nezaslišano, da človek pri belem dnevu ni varen. Saj nismo že kje v Albaniji!“

Je pri nas na Koroškem pa drugače? Ni tudi pri nas nezaslišano silno dejanje Jugoslovanov? Ni li ta deklica, o kateri poroča „Jugoslavija“, cela zasedena Koroška? Brani in brani, noče se koj tako udati. Jugoslovani pa pridejo z bodalom, kar je nam vso silno dejanje, zatiranje in zapiranje, da so ječe prenapolnjene! Kriknilo pa bo koroško dekle — pri ljudskem glasovanju in zbežali bodo ti jugoslovanski junaki!

Iz zasedenega okrožja.

Pliberk.

Nek Homan kupuje za Stangl-na, sekreterja in jugoslovanskega agitatorja v Šmihelu, teleta, katera pošilja ta v Ljubljano — kranjskim „lačenbergarjem“. Kočijaž Lurtz pošilja v velikih množinah stročnice — kranjskem „lačenbergarjem“. Neka žena — ime ni znano — je poslala polagoma že 100 vagonov krompirja Jugoslovanom v Maribor in na Kranjsko — „lačenbergarjem“. Živina za vojaščino se tudi pri koroških kmetih rekvirira.

Tako mora „uboga, revna“ Koroška pomagati „zlati Jugoslaviji“ kjer teče po besedah hujskačev strd in mleko! Kje so „lačenbergarji“?!

Ruda. (Jugoslovani nesramni ravbarji — Krivi so seveda Nemci!)

Zapisati dá gospodična Mici Kraiger, hči Miklauža Kraiger na Gaberjah pri Rudi:

„Dne 22. decembra l. l., ob poldvanajstih ponoči sta prišla dva moža in bila ne dure sobe, v kateri sve spale jaz in naša dekla Marta Hanschitz, in barala, kdo da je notre: Eden od njiju je tudi kar prišel na okno in svetil z vžigalico (špilo), kdo da je vse v sobi. Videla sem tudi, da je imel mož pred oknom sekuro pod pazduho. Od samega strahu sem vpila po očetu, ki je spal v sobi zraven. Mož pred oknom pa je ukazal: „Tiho! Gorje, če pride ena ven!“ Potem sta šla pred dure očeta in zahtevala v slabi nemščini, da jih oče odprejo. Oče pa so barali, kaj da hočeta, rekla pa sta: „To vas nič ne mara, to je naša reč!“ In s tem sta že razbila dure. Oče so hoteli ubežati, udaril pa ga je eden teh fagabundov s sekuro po glavi, da so nezavestni padli na tla. Jaz sem slišala udarec in stokanje očeta, skoz okno sem skočila 2½ metrov doli na zemljo, da bi poklicala hlapce na pomoč. Lumpa sta me pa zapazila, eden je poskočil takoj za menoj in me dvakrat udaril s sekuro, da sem tudi zgrudnila se na tla. Mirno sem ležala; lump je rekel: „Ta je že dobra“ in šel zopet v sobo očeta, kjer sta oba kistne in omare razbila. Iskala sta po denarzu in drugi dragocenosti; ničesar pa nista našla kakor malo strda, ki sta ga potem tudi vzela s seboj.

Ker nisem bila posebno ranjena, sem letela k najbližji kmetijski hiši, da bi prišli na pomoč. Tam je ravno tudi par jugoslovanskih vojakov bilo, ki so šli tudi z menoj. Ko smo prišli do naše hiše, so streljali vojaki v plavo in vpili: „Nemški roparji so tu!“ Na to streljanje in vpitje sta lumpa ušla. Na to pa so rekli vojaki: „Glejte, taki so Nemci!“ ne da bi vedeli, kdo sta bila ravbarja.

Naš sosed, stric Johan Kraiger je zvedel vse še ponoči in brž je letel k žandarmeriji v Grebinj, da bi oglašil, kaj se je zgodilo. Ta je zasledovala sled ravbarjev v snegu. Posrečilo se ji je, ravbarje dobiti: Bila sta dva jugoslovanska vojaka, ki sta pred kratkem dobila urlauba.

Moj oče so hudo bolani v postelji, v glavi imajo odprtine. Zdravnika pa ni!“

Nam je ta dogodek že delj časa znan. Jugoslovani so ta ravbarski napad zatajili. Pišejo pa jugoslovanski listi — lažnivci na Koroškem vedno od „tatov-Nemcev“, v vsaki Stevilki je žvekasti „Korošec“ nek čas pisal „o ravbarjih-folksverovcih“.

Ta dogodek ja značilen. Srbija se je izkazala že pred svetovno vojsko po svoji statistiki kot prva dežela zločincev in hudodelcev v Evropi. Grozodejstva teh balkanskih „bratov“ čutimo Korošci že eno dolgo leto. Jugoslovanski agitatorji pa zatajijo zločinstva in grozodejstva „bratov“ pred koroškim ljudstvom. O, angelci so ti bratje in pobožno molijo cel dan! Nemci so krivi vse ravbarije ali če se kaj ukradel!

S takimi neumnimi lumparijami hočejo nas slepiti. Kdo pa bo ostal pri tem neumnejši?!

Brückl.

Anton Ošganič-delavec, — po rodu sicer Kranjc, mihi pa koroško — je šel dne 2. t. m. čez demarkacijsko črto k svoji ljubici v Vabnjo ves (Wabelsdorf). Ko se je hotel vrniti nazaj, ga je izdal v Sv. Mihelu na Krki p. d. Mlinar. Takoj so ga peljali v zapor, neke ure so ga v hramu zaprli in ga potem veško čutil, se ima zahvaliti, da je dobil 1000 K nazaj in da — K 1300. Samo drugemu oficirju, ki je še vendar tako človeško čutil se ima zahvaliti, da je dobil 1000 K nazaj in da ga niso peljali na Velikovec. 300 K pa so obdržali oficir in žandarji v Sv. Mihelu. Je to le pravica? Je to človeško? Kdo je ravbar?

Sv. Filip.

Dva heimverovca neke kompanije pri Beljaku sta prišla sem in naznanila starišem, ki so pri Tinjah doma, naj pridejo do mosta pri Krovacah, da bi mogla z njimi govoriti. Res so prišli in vojaka tudi. Jugoslovanska traža je rekla, naj da le prideta na ono stran, da bi boljše mogla govoriti. Ta dva ničesar hudega ne mislita, gresta res k meji in eden celo na ono stran. Zdaj pa so njiju popadli Jugoslovani in peljali vojaka v zapor! Kar se jim je dalje zgodilo, ne vemo.

Kaj bodo lažnjivi listi Jugoslovanov zdaj zopet pripovedovali? Novo krvavo basen o ravbarjev heimverovcev in folksverovcev?

Siroveži Jugoslovani.

Gospi Giendl in Kanduth iz Velikoveca so dobile od okrajnega glavarstva dovoljenja, da morejo svojim otrokom, ki hodijo v Celovec v šolo, prinesiti to in ono. Ko sta prišle do mosta na Krki, je rekel colski uradnik, da se ne mara za glavarstvo v Velikovec. Morale sta se na štacijon Grabstanz peljati, kjer ste še enkrat dobile dovoljenja od višjega uradnika. Pridite zopet k demark. črti in najdite tam geverbešolarja Walterja Tomasch, ki je tudi iz Velikoveca, čakal je dovoljenja prekoračiti linijo. Razen tega pa je bil tam učenec (Lehrjunge) trgovca Kulturer in čakal stariše, ki bi mu imeli prinesiti obleko. Pride neka žena iz Celovca in mu da neko pismo za Velikovec. To je opazila straža, odvzela fantu pismo, ga nesla k podporočniku in se takoj razkačena vrnila. Iskal je Srb fanta in ko ga ni našel hitro, je dal Walter-ju Tomasch tako klafuto, da se je zgreznil na tla in skoro vstati ni mogel. Potem je letel naš „brat“ Srb za ženo, ki je fantu bila dala pismo, postavil ji bajonet na prsi in jo vlekel čez most k stražni hišici. Podporočnik je prebral pismo, ne najdel nič posebnega, dal ga ženi in rekel, da ga lahko pošlje v Velikovec. Vendar pa je srbska straža z učencem zelo grdo ravnala in ni pustila, da bi vzela od starišev, ki so že bili prišli k liniji, obleko, ceravno je podporočnik to bil dovolil. Koroško ljudstvo, kako dolgo še vse to silno dejanje?

Ledenice.

Pred kratkem so bivšega železniškega čuvaja (Bahnwächter) Kruze ob 12 ponoči iz postelje peljali v Borovlje, ker je bil enkrat rekel: „Tukaj bo ja tako Nemška-Avstrija!“ V Borovljah so ga obsodili na 14 dni zapora, primorani pa so bili, poslati ga zdaj še domov, ker so zaporu prenapoljeni. Čakati mora zdaj doma, dokler pride na vrsto.

Zdaj možje in ženske, ki pravijo, da bo Koroška avstrijska, še preganjajo in zaperajo? Kako dolgo pa še ta norčija? V kratkem bo postalo resnica — da bo Koroška avstrijska.